

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

OLSZYŃKA

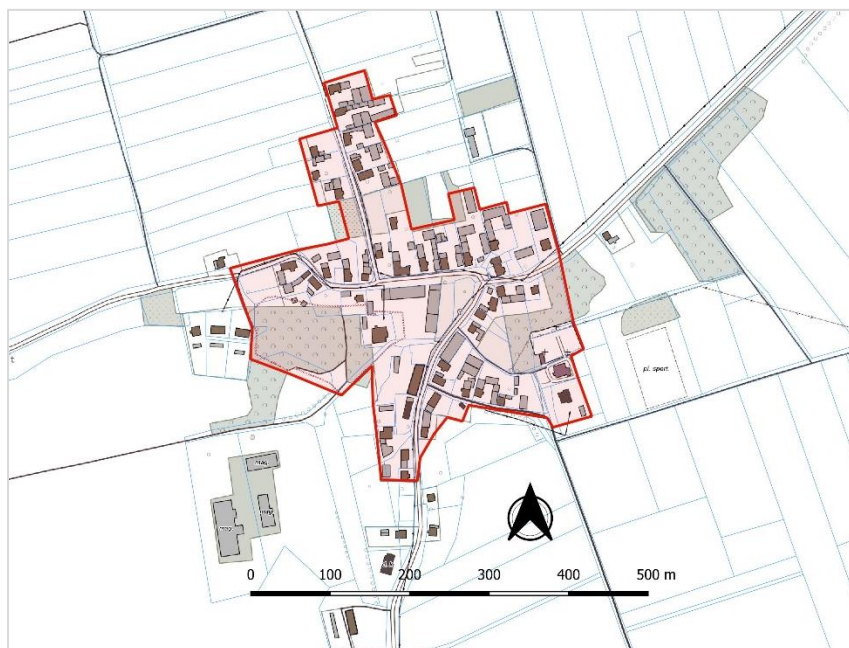
1. Nazwa

UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

XIV w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

nr

dz. nr

5. Przynależność administracyjna

Województwo **OPOLSKIE**

Powiat **PRUDNICKI**

Gmina **LUBRZA**

6. Formy ochrony

Nr rejestru zabytków:

MPZP:

8. Historia, opis i wartości

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1379 roku. W dokumencie z 1442r. wioska występuje pod nazwą Ellschnig. Obecny plan wsi pozwala przypuszczać, że jej genetycznym układem przestrzennym był folwark z niewielką wsią kmiecą. Olszynka była jedną z mniejszych miejscowości w okolicach Prudnika. Pierwotnie wielkość nie przekraczała 20 rodzin chłopskich. W 1868r. liczyła 309 mieszkańców, w tym 75 katolików i 234 ewangelików. W tym czasie była to jedna z czterech wiosek w powiecie prudnickim o przewadze mieszkańców wyznania ewangelickiego.

Wieś kmieca o układzie nieregularnym, na przestrzeni dziejów rozwijała się wzdłuż istniejących dróg, w kierunku zachodnim, północnym, wschodnim i południowym, osiągając dzisiejszy układ wielodrożny. Zabudowa folwarczna zajmuje centralne miejsce we wsi (na rozwidleniu dróg), a zabudowa wsi kmieciem przylegała do niego od północnego wschodu. Do dziś oba elementy struktury przestrzennej wsi zachowały swoją pierwotną funkcję rolniczą, a stopień ich przekształcenia jest niewielki. Zachował się układ zabudowy folwarcznej i wszystkie jego obiekty. Do najciekawszych należy dwór i spichlerz, a także towarzyszący im park krajobrazowy. Zachowała się także historyczna parcelacja siedliska kmiecego oraz w miarę jednolity sposób jego zabudowy. Wysoko, na wzniesieniu usytuowany jest kościół z cmentarzem, pochodzącym z XIX w.

Wartościowy układ zabudowy o charakterystycznej strukturze związanej z historycznym rozwojem wsi, mimo pojedynczych obiektów współczesnych i modernizacji części zagród oraz folwarku w tym przebudowy elewacji i dachów, zachowany jest historyczny charakter miejscowości posiadający wartości zabytkowe.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Dobrze zachowany układ przestrzenny: czytelny układ tradycyjnych zagród oraz zespołu dworsko – parkowo - folwarcznego. Stan techniczny zróżnicowany, w zależności od użytkowania obiektu, budynki nieużytkowane popadają w ruinę, w efekcie są zagrożone rozbiórkami ze względu na zły stan techniczny. Część budynków zmodernizowana.

Zachowanie charakterystycznych elementów: utrzymania linii zabudowy, brył budynków (szczytowe usytuowanie, kąty nachylenia połaci dachowych, brak wysuniętych w szczytach okapów poza budynkiem nr 41a), tradycyjną kolorystykę dachów – dachówka w kolorze ceglającym lub ciemnoszarym, elewacji (kolorystyka naturalnego tynku, ściany bielone, ewentualnie pastelowe) z charakterystycznym detalem. W przypadku złego stanu zachowania poszczególnych obiektów dopuszczenie do wymiany substancji budowlanej z zachowaniem w/w wytycznych.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Iwona Solisz

listopad 2020r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków